

Főtörekvése volt: a modern dekoratív könyvillusztrálás lényegét megértetni s bátran mondhatjuk, hogy könyve ebben a kérdésben nélkülözhetetlen kalauz. rl.

Magyar Nyomdászok Évkönyve. Tizenhatodik évfolyam 1901. Szerkeszti Tichy Ákos. Kiadja a Magyar Könyvnyomdászok Szakköre. Budapest, 138 l. 8-rét.

E jóravaló vállalat új évfolyama a szerkesztésben mutatkozó helyes érzéket és elevenséget illetőleg méltán sorakozik az előzőkhöz. Kétségtelen bizonyága könyvnyomdászati szakirodalmunk állandó fejlődésének. Már többször hangoztattak elismerésünket a szerkesztő buzgósága iránt, most csupán az egyes dolgozatokat kívánjuk felsorolni. A nagyérdemű *Firtinger Károly* nyitja meg a sort régi naptárak ismertetésével. Érdekesen vázolja a könyvnyomtatás legkorábbi időszakának naptár-kiadványait s igen ügyes vázlatot nyújt a magyarországi naptáriródalom fejlődéséről, természetesen leginkább nyomdászati szempontból. *Csapodi István* dr. a könyvnyomtatók szemét fenyegető sok veszedelemtől ír. A modern illusztrációnak a nyomdászat körébe vágó részét: az illusztráció-sokszorosítás különböző nemeit *Novák László* ismerteti sok szakértelemmel. Szakszerű dolgozatok a *Fuchs Zsigmondé* a gyorssajtókról, a *Radnai Mihályé* az újabb irányzatok betűiről (részletes ismertetése a legújabb betűtípusoknak.) Általánosabb kérdésekkel foglalkoznak: *Schwartz Adolf*, *Augenfeld M. Miksa*, *Gelléri Mihály* és *Butkovszky Bertalan*. Ez utóbbi a nyomdászati szecsesszió kérdéseit iparkodik tisztázni. A különben gondos szakbibliográfia a Magyar Könyvszemle nyomdászati tárgyú dolgozatairól most sem akar tudomást venni. —ó.—

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE.

I.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

Az **Egyetemes Philologiai Közlöny XXV. évfolyamának 1. füzeté** (1901 január) közli az 1899-1900 évi iskolai értesítőkből megjelent értekezések bibliográfiáját. — A **2. füzetben** (1901 február) *Illésy János* egy 1555 május 17-iki levélben megőrzött énektöredéket közöl. — Kisebb közlemény szól *Hrotsuitha Dulcitusának* régi magyar fordításáról. — A **3. füzetben** (1901 márczius) *Gurnesevits Lajos* »Byron a magyar irodalomban« cím alatt összeállítja a nagy angol költőre vonatkozó magyar irodalom részletes bibliográfiáját.

Az **Erdélyi Múzeum XVIII. kötetének 1. füzetében** (1901 január 15) dr. **Török István** egy ismeretlen latin-magyar szótárról ír, mely nézete szerint 1653—54 körül külföldön készülhetett. — Dr. **Gombos Albin** egy Bethlen Gábor haláláról szóló régi magyar éneket közöl. — A **2. füzetben** (1901 február 15) rövid ismertetés olvasható Apponyi Sándor gróf *Hungarica* czímen kiadott katalógusáról. — A **3. füzetben** (1901 márczius 15) **Erdélyi Pál** a XVII. század első feléből származó papavató éneket közöl. — Kisebb közlemények szólnak a Barcza Imre *Bibliographia Hungarica*-járól s ifj. Biás Mihálynak *Adatok a Teleki-könyvtár alapításának történetéhez* című füzetéről.

A **Grafikai Szemle XI. évfolyamának 1. füzetében** (1901 január) **Firtinger Károly** helyreigazítást közöl a Magyar Nyomdászok Évkönyvének 1901. év folyamában Régi naptárakról cím alatt megjelent dolgozatához. — A **2. számban** (1901 február) ugyancsak **Firtinger** a lőcsei Brevier-nyomda egy 1728-iki termékét, a *Practica Arithmetica*t méltatja nyomdászattörténeti szempontból. — **László Dezső** az 1900-iki párisi kiállítás grafikai csoportját ismerteti. — A **3. számban** (1901 márczius) **László D.** dolgozata befejezést nyer.

Az **Irodalomtörténeti Közlemények XI. évfolyamának 1. füzeté** a következő tartalommal jelent meg: Dr. **Sebestyén Gyula**, Vörösmarty kora (I. közlemény.) — **Morvay Győző**, Galánthai gróf Fekete János (I. közlemény.) — **Zsák J. Rudolf**, Czobor Mihály, a *Chariclea* első magyar fordítója. — **Császár Elemér**, *Adatok Tánecz Menyhért életéhez*. — *Adattár*: **Zsák J. Rudolf**, Bélmezei Fráter Pál verse feleségéhez 1660 körül. — **Thúry József**, Magyar versek a XVIII. század első feléből. — **Kanyaró Ferencz**, Heltai »Közbeszéde« ujjabb fordításban. — **Sz. Á.**, *De XII. speciebus ebrietatis*. — Dr. **Tüdős István**, Kazinczy Gábor levele a miskolci evang. ref. egyház presbiteriumához. — **Görög Ferencz**, Egyleveles nyomtatványok. — **Reza Dezső**, Gévay Antal irodalmi munkásságához. — **Thúry József**, Báró Jósika Miklós levele Nyáry Pálhoz. — *Ismeretések, bírálatok. Hungarica. Magyar vonatkozású külföldi nyomtatványok.* Gyűjtötte és leírta gróf Apponyi Sándor *Ism. c.* — *Irodalomtörténeti repertorium Hellebrant Árpádtól.*

A **Századok XXXV. évfolyamának 1. füzetében** (1901 január 15.) hosszabb ismertetés olvasható a Beöthy-féle képes irodalomtörténet második kiadásáról s kisebb közlemény a Budai krónika Ranschburg-féle hasonmás kiadásáról. — **2. füzetben** (1901 február 15.) **Császár Elemér** ismerteti a Szent-Ágoston reguláinak magyar fordítása című 1537-iki s csak egyetlen példányban ismeretes

velencezi nyomtatványt a Dézsi Lajos által eszközölt kiadás alapján. — Kisebb közlemény ismerteti Petrik Géza készülő bibliográfiai munkájának — Magyar Könyvészet 1886—1900 — programját. — A 3. füzetben (1901 márczius 15.) *Naményi Lajos* Firtinger Károly nyomdászattörténeti munkáját méltatja.

II.

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK.

Blätter für Volksbibliotheken und Lesehallen. II. évfolyam 1—2. füzet (1901 január-február): Waldemar *Bethmann*, Das Zusammenfügen des Buchkörpers. — O. v. *Schleinitz*, Zum 50-jährigen Jubileum der Volksbibliotheken in England. — Conrad *Fliegenschmidt*, Die Heimannsche Bibliothek und Ihr Indikator. — 3—4. füzet (1901 márczius-április): —r— Schafft Bildungs-Bibliotheken. — P. E. *Richter*, Über Volksbibliotheken und Lesehallen im Königreich Sachsen. — E. *Reyer*, Die Verwaltung der Central-Bibliothek in Wien.

Állandó rovatok: Berichte über Bibliotheken einzelner Städte-Sonstige Mittheilungen. — Bücherschau.

Centralblatt für Bibliothekswesen. XVIII. évfolyam, 1—2. füzet (1901 január-február): Eugen *Kühnemann*, Zur Aufgabe der vergleichenden Litteraturgeschichte. — Henry *Harrisse*, Christophe Colomb et la Typographie espagnole. — K. *Haebler* Nachwort. — Dr. *Molsdorf*, Einige Rathschläge bei der Beschaffung photographischer Einrichtungen für Bibliothekszwecke. — Johannes *Wegener*, Beiträge Zur Inkunabelnbibliographie. — Dr. *Kohfedt*, Über Bibliotheksbenützigungen im 17. Jahrhundert. — Eb. *Nestle*, Typographische Notbehelfe. — F. *Falk*, Zur Mainzer Bibliographie des 16. Jahrhunderts. — Recensionen und Anzeigen: A. Claudin, Histoire de l'imprimerie en France au XVe et au XVIe siècle (Heinrich Wallau.) August Mau, Katalog der Bibliothek des Kaiserlich Deutschen Archeslogischen Instituts in Rom (x. x.) Emil Muensterberg, Bibliographie des Armenwesens (Hans Paalzow.) Karl Goedeke, Grundriss für Geschichte der deutschen Dichtung (W. Sch.) Gustav Schneeli und Paul Heitz, Initialen von Hans Holbein. Carl Junker, Die Berner Convention zum Schutze der Werke der Litteratur und Kunst in Österreich-Ungarn (M. Grolig.) Léon Losseau, Bibliographie des discours de rentrée prononcés aux audiences solennelles des cours de justice de Belgique, de France, de Luxembourg et de Monaco 1851—1899 (Victor Chauvin.) Friedrich Müller, Schreibmaschinen und Schriften-Vervielfältigung (Maas.) — 3. füzet (1901 márczius): E. *Wolter*, Russische Bücherkataloge und Büchersammlungen. — G. A. *Crüwell*, Die Bibliothek des All Souls College in

Oxford. — F. W. E. *Roth*, Zur Geschichte der Eltviller Buchdruckerei 1467—1476. — Recensionen und Anzeigen: Katalog der Bibliothek der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft; I. Bd., II. Auflage (G. Kampffmeyer.) Queen Victoria by Richard R. Holmes, Librarian to the Queen (O. von Schleinitz.)

Állandó rovatok: Mittheilungen aus und über Bibliotheken — Notizen. — Neue Erscheinungen auf dem Gebiete des Bibliothekswesens. — Antiquarische Kataloge. — Personalnachrichten.

A folyóirat legújabbán megjelent melléklete (Beihefte zum Centralblatt für Bibliothekswesen): XXIII. Festschrift zum fünf-hundertjährigen Geburtstage von Johann Gutenberg. Herausgegeben von Otto *Hartwig*. Mit einem Atlas von 35 Tafeln.

Deutsche Litteraturzeitung. XXII. évfolyam, 2. szám (1901 január 12.): Ed. *Griesebach*, Weltlitteratur-Katalog eines Bibliophilen; Weltlitteratur-Katalog (Richard M. Meyer.) — **3. szám** (1901 január 19.): H. *Quentin*, Bénédictin de Solesme, Jean Dominique Mansi et les grandes collections conciliaires (Dr. Albert Werminghoff.) — **4. szám** (1901 január 26) V. *Chauvain*, Bibliographie des ouvrages arabes ou relatifs aux Arabes publiés dans l'Europe chrétienne de 1810 à 1885 (Dr. J. Barth.) — Bibliographie géographique annuelle sous la direction de L. Raveneau. — **5. szám** (1901 február 2.): E. G. *Browne*, A. Hand-List of the Muhammadan Manuscripts in the Library of the University of Cambridge (Ignaz Goldziher.) — **9. szám** (1901 márczius 2.): T. K. *Abbod*, Catalogue of the manuscripts in the library of Trinity college, Dublin. — **10. szám** 1901 márczius 9.): Emil *Münsterberg*, Bibliographie des Armenwesens. — **11. szám** (1901 márczius 16.): J. *Rosenthal*, Incunabula typographica.

La Bibliofilia. II. kötet, 9—10. füzet (1900 december 1901 január): Eugène *Müntz*, La Légende de la Papesse Jeanne dans l'illustration des livres du XVe au XIXe siècle. — C. *Mazzi*, Statuti Volgari di Ascoli del 1387. — G. *Castellani*, Gli statuti di Fano. — L. S. O., Libro di mascalcia o segreti per li cavalli. — M. *Morici*, Del bibliofilo Angelo Rocca fondatore dell' Angelica. — Recensionen: Chronica Hungarorum 1473 (Leo. S. Olschki.) — **11—12. füzet** (1901 február-márczius): Enrico *Rostagno*, Di un esemplare del De Christiana Religione di Marsili Ficino. — C. *Mazzi*, Un Codice sconosciuto dell'Acerba. — Recensionen: Giuseppe Martini, Catalogo di antiche e rare edizioni (L. S. O.) Leo S. Olschki, Riche et précieuse collection de livres à figures des XVe et XVIe siècles (G. F.)

Le Bibliographe Moderne. IV. évfolyam, 1900 szeptember-decemberi füzet (23—24. szám): Léon *Le Grand*, Claude Sarasin, intendant des archives du Chapitre de Notre-Dame de Paris. — Em. *Blochet*, Inventaire sommaire des manuscrits persans de la Bibliothèque nationale de Paris. — P. *Bergmans*, Notes sur l'histoire

de la typographie en Belgique. — H. de *Curzon*, Un essai de bibliographie pyrénéenne. — Chronique des archives: France. Italie. — Chronique des bibliothèques: Congrès des bibliothécaires. — Chronique bibliographique: Bibliographie technologique. Concours de la Société bibliographique italienne. — Comptes rendus: Revues spéciales. Inventaire-Sommaire des archives départementales antérieures à 1790 (H. S.) Cenek Zibrť. Bibliographie Ceské historie (H. S.) Giovanni de Cobelli, Materiali per una bibliografia roveretana (H. S.) George M. Wrong and H. H. Langton, Review of historical publications relating to Canada for the year 1899 (H. S.) J. Bund, Catalogus auctorum qui scripserunt de theologia morali et practica etc. (P. D.) R. P. Henri Quentin, Jean-Dominique Mansi et les grandes collections conciliaires (H. S.) Louis Duval, L'imprimerie et la librairie à Alençon et dans le diocèse de Sées (H. S.) Le baron F. del Marmol, Dictionnaire des filigranes classés en groupes alphabétiques et chronologiques (H. S.)

Revues des Bibliothèques. X. évfolyam, 10—12. szám. (1900 október-december): Henri *Omont*, Mémoire-Journal de Jean Buvat, écrivain de la Bibliothèque du Roi. 1697—1729. (Befejező közlemény.) — Émile *Picot*, Des Français qui ont écrit en italien au XVIe siècle. (Folytatás.) — Émile *Chatelain*, Le Catalogue annuel des Thèses françaises. — Nécrologie: Armand Colin (J. Hetzel.) — Chronique des bibliothèques: Allemagne. Angleterre. Belgique. États-Unis d'Amérique. France. Italie. **XI. évfolyam 1—3. szám** (1901 januar-marczius) Auguste *Bouxin*, Un Cartulaire du chapitre de la cathédrale de Laou. — Louis *Thuasne*, Le Curial d'Alain Chartier et la traduction de Robert Gaguin, note sur un manuscrit nouvellement acquis par la Bibliothèque nationale. — Gedeon *Huet*, Une lettre relative aux collections de la reine Christine de Suède. — Émile *Picot*, Des Français qui ont écrit en italien au XVIe siècle. — Mary W. *Plummer*, Chronique américaine. — Bibliographie: Ch. V. Langlois, Manuel de Bibliographie historique (Victor Mortet). Bibliotheca Erasiana (L. D.). — Chronique des bibliothèques: Allemagne. Belgique. États-Unis d'Amérique. France. Italie.

Rivista delle Biblioteche et degli Archivi. XI. évfolyam, 12. szám: Giuseppe *Manacorda*, D' un' edizione rara del seicento. — Curzio *Mazzi*, Le carte di Pietro Giordani nella Laurenziana. — Giovanni *Bresciano*, Bibliografia statutaria delle Corporazione romane di Arti e Mestieri. — **XII. évfolyam 1. szám:** G. *Baccini*, Una lettera inedita di Francesco Domenico Guerrazzi. — C. *Mazzi*, Le carte di Pietro Giordani nella Laurenziana. — G. *Bresciano*, Bibliografia statutaria delle Corporazioni romane di Arti et Mestieri.

Állandó rovatok: Notizie. Bollettino della Società bibliografica italiana.

Zeitschrift für Bücherfreunde. IV. évfolyam 10—11. szám (1901 január-február): Walter von Zur Westen, Moderne Arbeiten der angewandten graphischen Kunst in Deutschland. — Adolf Schmidt, Das Florilegium des Malers Johann Walther, Strassburg 1654. — Georg Hermann, Zur Geschichte der neueren deutschen Karikatur III. — F. v. Z. Neue Prachtwerke. — O. von Schleinitz, Die Chaucer-Ausstellung im British-Museum. — F. v. Z. Ein neues »fünftés Buch« des Pantagruel? — **12. szám** (1901 márczius): Dr. E. Gregor, Katalogwanderungen. — Georg Hermann, Zur Geschichte der neueren deutschen Karikatur. IV. — E. Fischer von Roeslerstamm, Die Odyssee einer Autographensammlung. — Dr. Karl Sudhoff, Die Herkunft des Strassburger Druckers Johannes Grüninger. — O. v. Schleinitz, Die letzten Londoner Bücheraktionen. — Max Brun, Die lyrische Mappe. — Kritik: Zur Geschichte des Schelmenromans (Dr. Marcus Landau.) Katalog Berstein (Heinrich Stümcke.)

A MAGYAR BIBLIOGRAFIAI IRODALOM AZ 1901-IK ÉV ELSŐ ÉVNEGYEDÉBEN.

Összeállítja: KOVÁTS LÁSZLÓ.

AUSWAHL moderner Prosa-Litteratur. (Auszug aus dem Katalog der belletristischen und populärwissenhaftlichen Abtheilung der Bibliothek des Kronstädter ev. Gymnasiums.) Brassó, 1901. Gabony Vilmos. 8-r. 19 l.
CATALOG der Leihbibliothek Jekelius Kronstadt. Brassó, 1901. Herz kny. 8-r. 72 l.

CATALOGUE d'une collection Remarquable de livres rares et précieux anciens manuscrits sur vélin et avec miniatures. Livres ornés de gravures sur bois de la bibliothèque de M. G. Ch. d'E. Budapest, 1901. Athenaeum r.-t. 8-r. 10 l.

CHENDI IL. Zece ani de miscare literara in Transilvania 1890—1900. Nagyvárad, 1901. Láng József. 8-r. 76 l.

ESZTEGÁR LÁSZLÓ. Örmény betűk magyar betűmetszők. (Arménia XV. évf. I. füz.) Szamosujvár, 1901. Todorán Endre. 8-r. 5—9. l.

FIRTINGER KÁROLY. Elődeink dicsérete. (Grafikai Szemle. XI. évf. 2. szám.) Budapest, 1901. Pesti kny. 4-r. 20—21. l.

FIRTINGER KÁROLY. Sopron nyomdásztörténete. (Grafikai Szemle 1900. 10. sz.) Budapest, 1900. Pesti kny. 4-r. 140—142. l.

FOLYTATÁSA, A budapesti kir. orvosegyesület könyvtárkatalogusának — 1900-ban. (A budapesti kir. orvosegyesület 1900-iki évkönyve.) Budapest, 1901. Pesti Lloyd 8-r. 64 l.

HELLEBRANT ÁRPÁD. Könyvészet 1900. (Nyelvtudományi közlemények 1901. évi I. füz.) Budapest, 1901. Franklin-társ. 8-r. 109—117. l.

HELLEBRANT ÁRPÁD. Repertorium. (Irodalomtörténeti Közlemények. XI. évf. I.) füzet. Budapest, 1901. Athenaeum r.-t. 8-r. 125—128. l.

HELLEBRANT ÁRPÁD. Néprajzi könyvészet 1900-ból. (Etnographia XII. évf. 3.) füzet. Budapest, 1901. Hornyánszky Viktor. 8-r. 139—140. l.

IRODALOM, Közgazdasági —. (A »Közgazdasági Szemle« XXV. évfolyam 1. 2. 3. számaiban.) Budapest, 1901. Pesti kny. 8-r. 70—74.; 153—168.; 239—248. l.